

Tez Yazarı:	İbrahim BUDAK	Yayın Yılı:	2007
Danışman:	Prof. Dr. Adnan BAKİ		
Tez Adı:	Matematikte üstün yetenekli öğrencileri belirlemede bir model		

**Türkçe
Özet:**

Ülkelerin kalkınmasında, değişik bilim alanlarında yetişmiş insanlara ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Matematik, bu bilim alanları arasında önemli bir yer teşkil etmektedir. Matematikte üstün yetenek potansiyeli taşıyan öğrencilerin, ülkemiz eğitim sisteminde belirlenmesi, ihtiyaç duyulan insanlara ulaşmanın ve onları ülke hizmetine kazandırmanın ilk ve önemli bir adımudur. Bu adımı doğru atmak, literatür kritik edilerek oluşturulmuş bir belirleme modeline ihtiyacı gündeme getirmektedir. Bu araştırmada, ülkemiz eğitim sisteminde yer alan öğrencilerden, matematikte üstün yetenekli olanları belirlemede kullanılmak üzere, Matematikte Üstün Yetenekli Öğrencileri Belirleme (MÜYÖB) Modeli geliştirildi ve yönergeleriyle birlikte modelin kullanım kılavuzu hazırlandı. Araştırmanın amacı, matematikte üstün yetenekli öğrencileri, belirlemede kullanılacak MÜYÖB modelini geliştirmek, değerlendirmek ve belirleyiciliğini irdelemektir. Araştırma, pilot ve gerçek çalışmadan oluşmaktadır. Pilot çalışma 3 Bilim Sanat Merkezi'nde yürütüldü. Pilot çalışmayla, MÜYÖB modelinde yer alan veri toplama araçlarından, Öğretmen, Veli ve Akran Aday Gösterme Formlarının geliştirilmesi; Bilişsel Yetenekler Testi ve Problem Çözme Tutum Envanterinin Türkçe'ye adaptasyonu gerçekleştirildi. Geliştirilen ve adapte edilen veri toplama araçlarının, geçerlik-güvenirlilik çalışmaları yapıldı. MÜYÖB modelinin bir bütün olarak işlerliği ve kullanılabilirliği denendi. Gerçek çalışma ise 3 ilköğretim okulunda yürütüldü. Gerçek çalışmayla, MÜYÖB modeli uygulandı, değerlendirildi ve geçerliği irdelendi. Araştırma sürecinde hem nitel hem de nicel veriler elde edildi. Elde edilen bu veriler, nitel ve nicel yöntemin birlikte kullanıldığı, karma yöntem ile değerlendirildi. Araştırma sonunda, MÜYÖB modelinin ihtiva etmesi gereken veri toplama araçlarına, değerlendirme ölçütleriyle birlikte kesinlik kazandırıldı. MÜYÖB modelinin, geçerli bir belirleyici model olduğu; belirlediği öğrencilerin üstün yetenekli niteliği taşıdığı sonucuna varıldı. Matematikte üstün yetenekli öğrencileri belirleme çalışmalarında MÜYÖB modelinin, kullanılacağı sınıflar dikkate alınarak, problem çözme etkinliklerinin değiştirilmesi gibi değişiklikler yapılarak, uygulanması önerilmektedir.

**İngilizce
Özet:**

In the development of countries, the need for well educated people in many areas of science is increasing every day. Mathematics takes an important place among those sciences. Identifying the potential in mathematically gifted students in our school system is the first step in reaching those people that are needed and earning them to serve the country. The literature review suggests that a new identification model is needed in order to take this first step right. With this research, a model for Identifying Mathematically Gifted Students (IMGS) was developed to identify the potentially gifted students in mathematics in our school system, and a user manual of the model was prepared. The purpose of this research is to develop and evaluate the IMGS model, and then investigate its power in identifying the mathematically gifted students. The research involved a pilot and actual study. The participants of pilot study were selected from three Science and Art Centers in different parts of Turkey. With the pilot study, three instruments- Teacher, Parent, and Peer Nomination Forms- among instruments of the IMGS model were developed, and the Cognitive Abilities Test (CogAT) and Problem Solving Attitude Questionnaire were adapted into Turkish. The developed and adapted instruments were analyzed statistically for their reliability and validity. Then, the IMGS model pilot tested for its usability as a whole. The actual study was conducted in three public elementary schools. With the actual study, the IMGS model was utilized evaluated, and its validity tested. Quantitative and qualitative data were collected throughout the study. The data were analyzed via mixed research design combining both qualitative and quantitative research designs. Through this research, the instruments that the IMGS model needs to contain were finalized with their evaluation criteria. The results of the data analysis suggest that the IMGS model is valid, and the students that the model identifies possess the characteristics of gifted students cited in the literature. When using the IMGS model in identifying the mathematically gifted students in schools, some minor modifications like changing problem solving activities may be required based on the grade level.